

NADER ONDERZOEK HUISMUSSEN

Leeksterweg 33-37, Haulerwijk

SEPTEMBER 2023

SILVAVIR
ECOLOGISCH ADVIES
FAUNAWERK & GIS

Rapportage van Silvavir Ecologisch Advies

In opdracht van Hummel keukens, badkamers en wonen

Nader onderzoek huismussen

Leeksterweg 33-37, Haulerwijk

Rapportage nr.: 2022-0403 - Huismussen

Datum uitgave: 6-9-2023

Versie: Definitief

Veldwerk: Vleermeneer Inventarisatie & Monitoring

Auteur: Silvavir Ecologisch advies

Productie: Silvavir ecologisch advies
Kanaaldijk Oost 16
7433PP Schalkhaar
www.silvavir.com
[Tel.: 0570-244037](tel:0570-244037)

Opdrachtgever: Hummel keukens, badkamers en wonen
Leeksterweg 33-37
8433KW Haulerwijk
j.hummel@hummelbakamers.nl

September 2023

Rapportage van Silvavir ecologisch advies
In opdracht van Hummel

SAMENVATTING

De opdrachtgever is voornemens om een woonhuis en bedrijfsgebouwen te slopen aan de Leeksterweg 33-37 in Haulerwijk. Ook hoort een naastgelegen weiland bij de onderzoekslocatie. Het pand is nu in gebruik als keuken- badkamer en woonspecialist. Na de sloop worden er nieuwe woonhuizen gerealiseerd. In een Quicksan die is geschreven ten behoeve van sloop- en herinrichtingsmaatregelen is nader onderzoek geadviseerd (Silvavir, 2022). Er is geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar huismus en gebouwbewonende vleermuizen. Voorgenoemd onderzoek naar huismussen is in het voorjaar van 2023 uitgevoerd.

Omdat (voornamelijk het woonhuis en in mindere mate het bedrijfsgedeelte) gebouwen waar sloopwerkzaamheden gepland staan in potentie geschikt worden geacht voor huismus kan er zonder nader soortgericht onderzoek niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van, in de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde, huismussen aanwezig zijn. Om dit uit te sluiten is er conform het Kennisdocument Huismus (2022) nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van huismussen die gebruik maken van verblijfplaatsen in gebouwen.

Binnen het plangebied zijn er geen verblijfplaatsen van huismussen gevonden. Enkel verzamelden huismussen hier nestmateriaal in de tuin van het woonhuis. Dit nestmateriaal werd buiten het plangebied gebruikt voor nesten, binnen het plangebied is geen nest-indicatief gedrag waargenomen.

Bovenstaande bevindingen constateren dat de geplande werkzaamheden **geen** verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden ten aanzien van de aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde huismussen. Een ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wnb is voor deze soort niet noodzakelijk. In het woonhuis is een nest van een spreeuw waargenomen, deze vloog met voedsel naar een locatie in het huis. Als er buiten de gevoelige periode (1 april – 15 augustus) gewerkt wordt, kan er volgens een zorgplicht gewerkt worden.

1. INLEIDING

De opdrachtgever is voornemens bedrijfsgebouwen en een woonhuis te slopen. Een aangrenzend weiland hoort ook bij de projectlocatie. Het pand is nu in gebruik als keuken- badkamer en woonspecialist. Na de sloop worden nieuwe woonhuizen gerealiseerd.

In een Quickscan die is geschreven ten behoeve van sloop- en herinrichtingsmaatregelen is nader onderzoek geadviseerd (Silvavir, 2022). Er is geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar huismussen en gebouwbewonende vleermuizen. Voorgenoemd onderzoek is in het voorjaar van 2023 uitgevoerd.

In opdracht van Hummel heeft Silvavir ecologisch advies op de planlocatie nader onderzoek naar huismussen uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op de volgende aspecten:

- Zijn er verblijfplaatsen van huismus aangetroffen?
- Welke functies hebben deze verblijfplaatsen?
- Welke overige functies biedt planlocatie voor de huismussen?
- Leidt de voorgenomen ingreep tot negatieve effecten voor deze dieren?

Figuur 1. Het plangebied. Bron: ESRI.

2. TOETSINGSKADER

De Wet natuurbescherming (Wnb) is verdeeld in een soortbeschermingsdeel (paragraaf 2.1 t/m 2.5) en een gebiedsbeschermingsdeel (paragraaf 3.1 t/m 3.8). Dit hoofdstuk zal beknopt uiteenzetten wat deze delen behelzen en aan welke kaders dit project getoetst dient te worden.

2.1 Soortenbescherming

De Wnb zorgt voor de bescherming van planten- en diersoorten, waarbij de basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11). Hierin wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving alsmede Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

Daarnaast zijn er op basis van internationale afspraken enkele beschermingsrichtlijnen opgesteld met betrekking tot strikt beschermde plant- en diersoorten. Deze zijn opgenomen in de Wnb onder de volgende artikelen:

- Paragraaf 3.1: Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1 t/m 3.4)
- Paragraaf 3.2: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I. (artikelen 3.5 t/m 3.9)
- Paragraaf 3.3: Andere (nationale) soorten. (artikel 3.10 en 3.11)

Ieder van deze richtlijnen kent haar eigen lijst van soorten waarop verbodsbepalingen en eisen voor vrijstelling of ontheffingsverlening van toepassing zijn. Paragraaf 3.1 en Paragraaf 3.2 sluiten aan op respectievelijk de internationale Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en Paragraaf 3.3 heeft betrekking op nationale bescherming met een minder strikt regime (tabel 1).

Tabel 1. De Wet Natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime soorten Andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1d Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Dit onderzoek richt zich enkel op huismussen. Huismussen zijn beschermd conform de Vogelrichtlijn, artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Wnb). In artikel 3.1 zijn meerdere verbodsbepalingen opgenomen waaraan getoetst dient te worden bij ingrepen/ontwikkelingen die een negatief effect kunnen hebben op de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Specifiek voor huismussen dient in geval van voorkomen binnen het plangebied getoetst te worden aan de leden 1 t/m 5 van artikel 3.1 in de Wnb. Hierbij gaat het om het verbod tot opzettelijk doden/vangen, verstoren van de dieren en of het beschadigen van de nesten en/of rustplaatsen.

2.1.1 Opzettelijkheid

Opzettelijk doden of vangen betreft niet alleen “opzettelijk” of doelgericht handelen. Onder 'opzet' zoals bedoeld in de Wnb valt ook de situatie waarbij iemand willens en wetens de niet te verwaarlozen kans aanvaardt dat een beschermd dier wordt gedood. Dan is sprake van zogenoemde voorwaardelijk opzet. Maatregelen ter voorkoming van het overtreden van de in de hiervoor vermelde bepalingen opgenomen verboden kunnen worden betrokken bij de beoordeling van de vraag of die verboden worden overtreden. Het doden of verwonden van huismussen kan aan de orde zijn bij bijvoorbeeld sloop, renovatie of versturende werkzaamheden.

2.1.2 Beschadiging voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Het is verboden om jaarrond beschermde nesten en rustplaatsen van vogels te beschadigen. In de Wnb is geen definitie gegeven van de begrippen nesten of rustplaatsen. De gehanteerde definitie van deze begrippen is gebaseerd op protocollen (indien aanwezig) en literatuur.

Met beschadiging wordt niet alleen fysieke aantasting bedoeld. De functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen moeten tijdens en na uitvoer van de activiteiten gegarandeerd worden. Hieronder valt bijvoorbeeld ook het beschermen van niet alleen de nestboom, maar ook de omliggende bomen die (indien voor de soort noodzakelijk) beschutting bieden.

2.1.3 Verstoring

Van verstoren is sprake als de functionele leefomgeving van een beschermde diersoort wordt aangetast. De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats of van een rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Hieronder vallen essentieel foerageergebied en essentiële routes die door de dieren gebruikt worden.

Onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen. Indien door het verdwijnen van het foerageergebied en het verstoren van de vaste routes de ecologische functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de desbetreffende soorten zodanig wordt verstoord, dat ze deze plaatsen om die reden zullen verlaten, is sprake van overtreding van de verboden vermeld in art 3.1 lid 4 en 5 Wnb.

3. METHODE

Het nader soortgericht ecologisch onderzoek heeft zich gericht op huismussen. De inventarisaties en daarmee de vereiste inventarisatieperioden en tijdstippen zijn geheel uitgevoerd conform het landelijk geldende Kennisdocument Huismus van BIJ12.

Tabel 2: Veldbezoeken met nadere details.

Datum	Type onderzoek	Veldwerkers	Starttijd	Eindtijd	Weer	Temperatuur (°C)	Wind (Bft)
16-04-2023	Huismus	Vleermeneer I&M	09:00	11:00	Bewolkt	8	2
05-05-2023	Huismus	Vleermeneer I&M	07:30	09:30	Half Bewolkt	10	2

Het onderzoek duurde telkens minimaal twee uur en werd tussen 15 mei en 1 mei uitgevoerd. Tijdens het veldwerk is middels geluid en zicht gericht naar (aantal) huismussen, hun verblijfplaatsen en functioneel leefgebied gezocht. Om een goed beeld te krijgen zijn geluidsluwe momenten optimaal om onderzoek naar huismussen te doen. Een van de onderzoeken vond plaats op zondagochtend.

Figuur 2. Onderdeel van de standaard velduitrusting bij huismusonderzoek; een verrekijker.

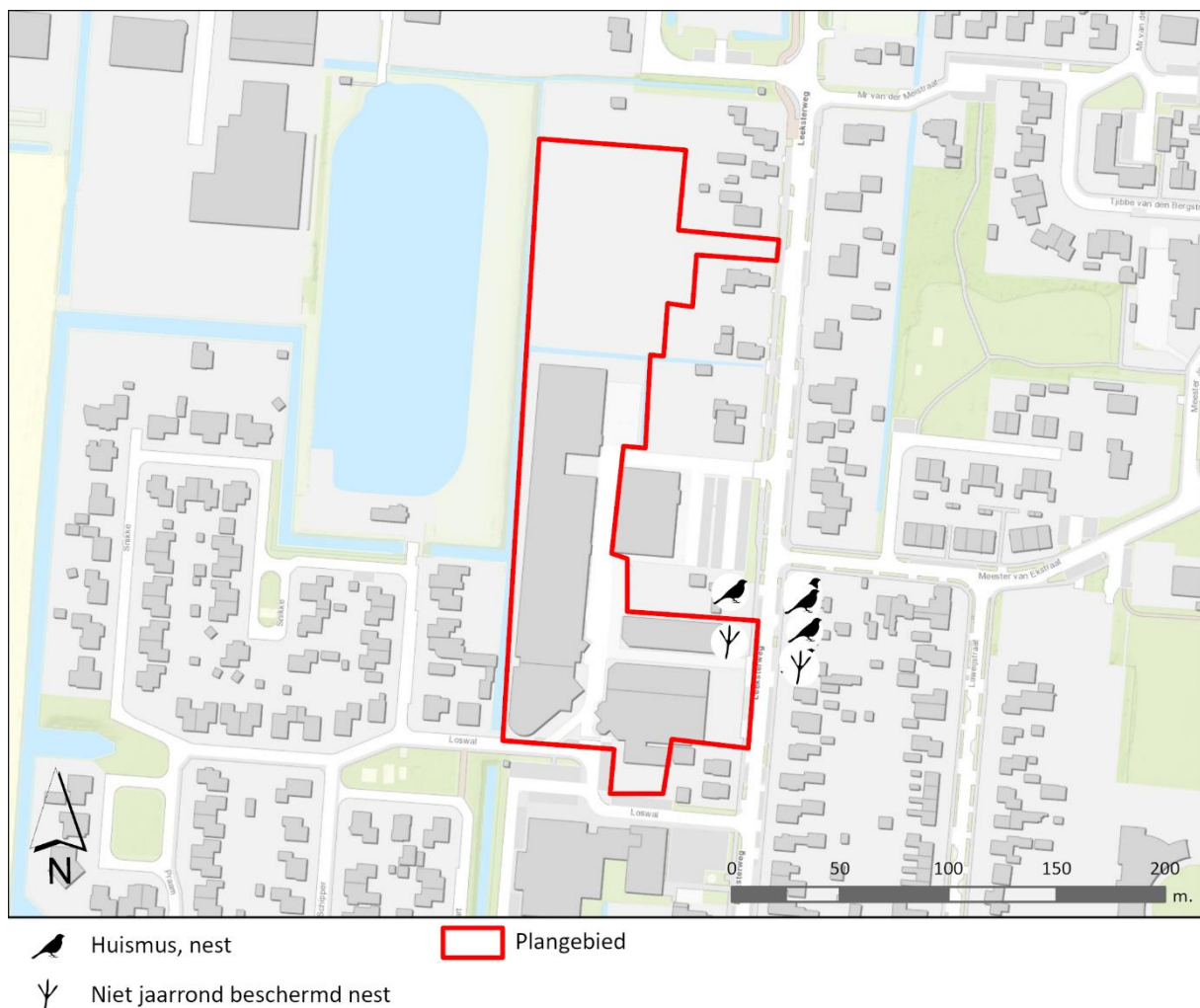
Zichtwaarnemingen zijn gedaan met behulp van een verrekijker (figuur 2). Ten tijde van het onderzoek is er met één veldwerker gewerkt. Het gebied was volledig toegankelijk en goed te inventariseren op eventuele verblijfplaatsen, rustplekken en de habitat.

4. RESULTATEN

Tijdens het veldwerk zijn er geen nesten gevonden van huismussen. Er is tijdens de veldronde op 16 april activiteit geconstateerd. Hierbij werd er zeer actief met nestmateriaal gevlogen binnen het plangebied. Zeer uitvoerig veldonderzoek heeft uitgewezen dat deze geen nesten binnen het plangebied hadden maar het nestmateriaal hier wel verzamelden. Aan de overkant van de weg aan de oostzijde buiten het plangebied (Leeksterweg) is nestactiviteit waargenomen. De huismussen vlogen met nestmateriaal naar deze locatie toe.

In het woonhuis is een nest van een spreeuw (*Sturnus vulgaris*) waargenomen. Spreeuwen zijn holenbroeders die ook in huizen nestelen. Tijdens een van de veldbezoeken vloog er een spreeuw met voedsel in een holte aan de buitenkant van het woonhuis, dit duidt op een nestlocatie.

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van; nestplekken, voedsel, dekking, stofbadplaatsen en drinkwater. Mits één van deze onderdelen afwezig is kan worden uitgesloten dat het geen geschikt habitat is (BIJ12, 2022) De huismussen gebruiken het plangebied alleen voor het verzamelen van nestmateriaal.

Figuur 3. Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. In het woonhuis is een spreeuwnest waargenomen.

5. LITERATUURLIJST

Silvavir (2022). *Quickscan Haulerwijk*. Vorden: Silvavir.

RVO (2014). *Soortstandaard huismus*. Rijksdienst voor ondernemend Nederland

Kennisdocumenten BIJ12

BIJ12, 2017. Juridisch kader | behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017.

BIJ12, 2022. Huismus | *Passer Domesticus* Kennisdocument. Versie 2.0 Juli 2012